

Приказ

**ВРШЊАЧКА ПРИХВАЋЕНОСТ У
ИНКЛУЗИВНОМ ОБРАЗОВАЊУ****Миља Вујачић и Рајка Ђевић (2022).****Београд: Институт за педагошка истраживања,
205 стр., ISBN 978-86-7447-160-9**

Научна монографија *Вршњачка прихваћеност у инклузивном образовању* настала је као резултат намере ауторки др Миље Вујачић и др Рајке Ђевић да обогате постојећу истраживачку грађу о социјалној прихваћености ученика који имају тешкоће у развоју у одељењима редовних основних школа у нашој средини, као једном од кључних аспеката инклузивног образовања. Осим Предговора, Литературе и Индекса аутора, монографију чини пет поглавља, која су садржајно и логички увезана.

У првом поглављу, „Социјална прихваћеност ученика у теорији и истраживањима“, ауторке, осим дефинисања кључних појмова, веома јасно образлажу реципрочан и сложен утицај различитих аспеката социјалног функционисања појединца на своју социјалну прихваћеност у групи којој припада. Даље, сумирајући налазе релевантних студија и теоријске поставке еминентних аутора, др Вујачић и др Ђевић истичу улогу социјалне прихваћености као индикатора успешног социјалног функционисања и указују на њен значај за целокупан развој ученика. По-

себну пажњу ауторке придају и досадашњем испитивању социјалне прихваћености ученика, те на занимљив начин обрађују карактеристике различитих методолошких поступака (социометрија; систематско посматрање; процене наставника, ученика, родитеља и самопроцене ученика; студије случаја). Последња тематска целина првог поглавља ближе се фокусира на предмет ове научне монографије, те је усмерена на сагледавање досадашњих емпиријских налаза о социјалној прихваћености ученика који имају тешкоће у развоју

у одељењима редовних основних школа, са посебним освртом на њихов социјални положај, кључне чиниоце који га обликују, као и наставничке перцепције социјалног функционисања ученика.

Ауторке у другом поглављу, „Положај деце која имају тешкоће у развоју у породици и друштву“, на кохерентан начин приказују специфичности породичног окружења деце која имају тешкоће у развоју, које се претежно односе на проблеме и бројне тешкоће на емоционалном, социјалном и материјалном плану функционисања. Осим тога, указано је и на неповољан положај деце која имају тешкоће у развоју и њихових родитеља у друштву, уз истицање помака у законској регулативи у области остваривања њихових права у различитим друштвеним секторима (образовање, здравствена и социјална заштита, права и дискриминација), али и раскорака између нормативних аката и праксе.

У поглављу „Инклузивно образовање – ка социјалној прихваћености ученика који имају тешкоће у развоју“ инклузивно образовање обрађено је у контексту при-

---

жања могућности за унапређење социјалног развоја ученика са тешкоћама у развоју и успостављања позитивних односа са вршњацима. Пријемчивим стилем писања ауторке приказују развој идеје о инклузивном образовању, његове основне принципе, различите дефиниције, међународни и национални нормативни оквир којим се оно уређује, као и актуелне проблеме и изазове са којима се кључни актери инклузивног образовања суочавају. Такође, нарочита пажња посвећена је разматрању улоге наставника у подстицању социјалне прихваћености ученика који имају тешкоће у развоју, посредством развоја и формирања позитивних ставова према ученицима који имају тешкоће у развоју, креирања повољног социоемоционалног окружења у одељењу, стварања флексибилног окружења за учење у функцији уважавања различитости међу ученицима и развоја и унапређивања социјалних вештина ученика.

У четвртном поглављу, „Приказ и резултати истраживања у београдским основним школама“, ауторке детаљно описују методологију истраживања, а затим и на систематичан начин презентују добијене резултате истраживања,

који потврђују неповољан положај ученика са тешкоћама у развоју у вршњачким групама и дискутују о њима. Најпре су приказани резултати добијени помоћу социометријских техника (степен социјалне прихваћености ученика који имају тешкоће у развоју; различите димензије социјалног статуса ученика који имају тешкоће у развоју; повезаност пола, школског успеха и нивоа образовања родитеља са социјалном прихваћеношћу ученика), а затим и квалитативни подаци добијени од учитеља и одељенских старешина (наставничке перцепције социјалног статуса ученика који имају тешкоће у развоју; кључни чиниоци који утичу на социјални статус ученика који имају тешкоће у развоју; начини унапређивања социјалних интеракција и прихваћености ученика који имају тешкоће у развоју у редовним одељењима).

У поглављу „Закључна разматрања“ резимирани су кључни налази истраживања и актуелни изазови у пракси инклузивног образовања, дате педагошке импликације и промишљања о будућим истраживањима у овој области.

Научна монографија *Вршњачка прихваћеност у инклузивном образовању* представља вредан допри-

нос проучавању инклузивног образовања. Иновативност и научни допринос рукописа осликавају се у обимном и темељном истраживачком раду, који комбинује перспективе ученика и наставника, те тиме омогућава потпунији увид и разумевање вршњачке прихваћености ученика са тешкоћама у развоју. Преглед великог броја научних извора доприноси квалитету садржаја публикације. Посебан значај огледа се и у импликацијама за образовну политику и праксу у области инклузивног образовања, те у предлозима за даља истраживања и могуће начине испитивања проблема социјалне прихваћености ученика који имају тешкоће у развоју у одељењима редовних основних школа. Занимљив и јасан стил писања ауторки омогућава широку употребу монографије у практичне и научне сврхе. На крају, књига може послужити као основа и подстицај за критичко преиспитивање улоге свих актера у инклузивном образовању и предузимање акција на плану унапређивања актуелног стања у овој области.

Марија Г. Трајковић
Институт за педагошка
истраживања, Београд